

Universitätsbibliothek Paderborn

**Generalis Totius Sacri Ordinis Clericorum Canonicorum
Historia Tripartita**

Pennotto, Gabriele

Coloniae, Anno M.DC.XXXXV.

V. Beatos Apostolos, ac etiam omnes Clericos ab Apostolis institutos in primitiva Ecclesia vitam communem cum abdicatione bonorum temporalium, & substantialia Religionis voulisse.

urn:nbn:de:hbz:466:1-38634

Tertio principaliter confirmari potest eadem assertio alij celsiorum autorum, qui dicunt, B. Aug. non nouum ordinem instituisse, verum ab Apostolis institutum ad primam vitam ratione preparuisse. Quod præter autores proxime allegatos, quorum plerique id conceptus verbis affirmant, factur primus ipsemet Aug. in tribus sermonibus de Comm. vita clericorum. Nam in serm. I. scriptum reliquit: *Nolu omnes, aut penitentes, sicut vivere in ea domo, que dicitur domus Episcopi, ut quantum possumus, imitetur eos sanctos, de quibus loquitur liber alt. Apost. Nemo dubitat aliquid propter, sed ex auctoritate omnia communia &c. Similiter in 2. lct. in princ. Quoniam autem inquit, vivere velimus, quomodo Deo proprio iam vivamus; quamvis de scriptura sancta multa novemus, nam ad conuenientius vos ipsa de libro alio auctore apostoli scripto recitabitur: ut videtis, ubi descripsa sit forma, quam desideramus impetrare, &c. In 3. verò, vbi ipsa regula Canonorum exactè scribitur, ita legimus: *Hac sunt, que ut obserueti præceptum, in monasterio confiniet. Primum propter quod in vicinum eum congregati, ut vnamque habent in domo, & sic vobis animarum, & corporum in Deo, & non debeat aliud proprium, sed sibi vobis omnia communia, &c. Si enim legitur in editibus apostoli, quae ex illa omnia communia, & distribuebat etiæ uniuscuius sicut eisque epus erat. Et ut semel dicamus, tota sermone illorum sermonum ad hoc tendit, ut Clerici Augustini ad normam vite apostoli & Clericorum à SS. Apostolis institutorum reformarentur, ut legendi patet.**

Secundus est Possidius in vita D. Augustini cap. 5. vbi ait, quod: *Fatuus presbyter monasterium intra Ecclesiam nos instituit, & cum Dei seruus vivere cepit secundum modum & regulam sub sanctis. Apostoli constitutio.*

Tertius est D. Thom. in officio D. Augusti, per illum ordinato, & ante annos circiter quadringentos in Ecclesia vñitato, quod etiam probauit Pius V. in Bull. approbationis diuinorum officiorum Canonorum Regularium Congregationis Lateranensis, in quo officio in laudibus, & ad vespertas cantur Antiphona: *Fatuus ergo presbyter monasterium clericorum nos subiit, & cepit vivere secundum regulam sub sanctis apostolis constitutam. Quo officio vñebantur Ecclesia Celsa Augustiana, & Valentianina in regno Aragonensium: licet forte illius usus, quod predicta Ecclesia cum innumeris alijs ex Regularibus ad secularitatem transierint, in defunctinem iuerit. Videatur de hoc Trullus lib. 1. de Canonice cap. 3.*

Quartus est Vincetus Beluacensis, ex quo Quintus D. Antoninus in summa Historiali titulo 10. cap. 8. §. 2. vbi cadem verba referuntur: *Factus ergo presbyter monasterium &c.*

Sextus, Carolus à Basilica Petri Nouariensis. Episcopus in sua Novaria lib. 2. in vita B. Gaudentij primi eiusdem ciuitatis Episcopi, ac Dni Eusebii Vercellensis. Episcop. & martyris, discipuli, necon

Orientalis peregrinationis Comitis, vbi inter alia de illo memoria tenenda scribit: *Boni fuerit reveri, sequentes verbum Domini renunciabant, que posse debant, abnegabant semetipsos, quod quidem præcipuum eis, non omnes tamen. Canonici quibus sanctorum deinceps instituti, q̄s ingens institutus, que perfecit, & ab Apostolis instituto perfecit, vnde canone continebantur. Hoc S. Ambrosius appellat officia Clericorum cum Monachorum instituti contingentes, ut autem in Occidente facit sanctum Eugenium. Venerabat Episcopum Gaudentium nostrum magistrum, praeterea sanè testimoniū, & videlicet obseruantur, ex quod satendum est, perfectam clericorum disciplinam, & regulariter clericatus in Occidente ab Ecclesiis ab profectis istis. & ipsam S. Augustinū eius discipline, faciliter, præcipuumq; editorem rāta cum ematagiis in hanc regem illius delicia. Ecce tibi vnde nam profecta fuerit institutio Canonica, quam Augustinum in Africam invenit: omnes furentur, ex Apostolis nimirum, & à B. Eusebii ex partibus Orientis in Ecclesiam Occidentalem adiecta, quod non de primaria institutione Occidentalis Ecclesia, sed de restituitione intelligas, ut infra patet. Adspicuntur S. Carolus Mediolanicus Episc. in epilofo de Translatione reliquiarum sanctorum. Simplicia, qui habent in Actis Ecclesia Mediolanensis, partem, affirmans, in fluxu vite communis Hippomenium Clericorum a Simpliciano presbitero profectum: ab eoque Aug. apprime edidit, ad quem etiam libros de Trinitate postmodum Augustinus scriptit.*

CAPUT QVINTVM.

Beatos Apostolos, ac etiam omnes Clericos ab Apostolis institutos in primitiva Ecclesia vñ communem cum abdicatione bonorum temporalium, & substantialia Religionis vñisse.

AD maiorem supradictæ assertioñ corroboracionem subiungit secunda propositio: *Beatus apostolus, & omnis Clericus in primitiva Ecclesia institutus, communem rūam, & causa substantialia Religionis vñebant. Hac propositio probanda est primò ab Apostolis, mox ab Clericis. Apostolicis in primitiva Ecclesia institutis. Nam quod ad ipsos Apostolos spectat, illos communem vitam cum omnibus bonorum temporalium abdicatione, ac cetera substantialia Religionis vñisse, testantur in primis Divus Augustinus libro 17. de Canticis Dic., cap. 4. post medium vbi sic: Dixerant enim patentes ibi eccl. & monast. quoniam omnes.*

Et plures finitimi hoc non tempore instituimus vñebant. Sed unde has etiam ab aliis quibus certius dictum est, latentes reseruerunt aliquam ex ita effete votis, utrumquem institutum &c. & sequitur D. Thom. 2. cap. 13. art. 4. ad. scribens, Apostolos votis, quod institutum sine pertinencia ad statum pertinet, quando relictis omnibus fecit sicut Clemens. Que verba expeditus Dominicus Solanus, apud Apollonius Cefiro contra Herætes in veritate, vñ solum probat Apostolos vota, sed perit etiam vitam regularium cum emendatione votorum ab ipsis Apostolos institutis, utrumq; Petrus Paladonus in 4. d. 8. D. Thomas, non locutus prefecit dicere, Apostolos tria vota eis institutis condidit, Apostolos, & omnes prius Clericos Regulares Ruffi, & hoc agnitus in ipsius Gerson capite precedentem res, et apostoli fuerunt Canonici Regul. sub aliis. Cirillo vñbiam addit, quod Iudas tristis hoc fecit a Christo decoratus, quia fuit ille in presentia, & commensalis, & Canonicus regularis ab abbate Chirillo, & vt ne gratis obsecraretur, Probat illorum assertio nimirum quod autoritate diuinæ scripturæ de invenientia demonstrativa, & irrefragabilis, quod fecta ad autoritatem diuinæ scripturæ. Apostolos papertatem cum omnium temporum tenebris obsecratione vñisse, testatur huius apud Mattheum cap. 19. Ecce ueritas mea in anima mea, &c. in clavis interpretatione D. Aug. D. Thom. & aliorum. Documentum primum allegetur. Ex quibus etiam videtur, Apostolos perfectam obedientiam, & secundum quod sequitur Chirilli exprimitur. Quod non patrem, matrem, fratres, parentes, & auctores, ut Cantum legatur, ut perfectam obedientiam Chirillo vñt. Similiter cosidit Apostolus obsecrare in vestitu, indicat calibatus omnium apostolorum. Et Epicoporum, ac fæderorum ab aliis, & monachorum, nam si Apostolus ipse potest, et monachorum, Apostolitas vñt, tenet, & tenuit. Apostolitas vñt, & tenuit. Apostolitas vñt, & tenuit. Et sacerdotum calibatus, & continenter uideamus Apoll. In tota Ecclesia saltem omnium ab initio & sequitur, de his ipsa te scribenet, non in eum omnes homines. Ita scilicet meipsum. Et sacerdotum calibatus, & continenter uideamus Apoll. In tota Ecclesia saltem omnium ab initio & sequitur, de qua re videbit potest Card. Bellarmensis de Clericis cap. 19. Rerum arefragabilis, quæ hanc veritatem cœperat, quæ status vita regularis cum trium vñsanis, & omniis perfectissimus est, vt oës Clericis deinceps Wicelium, Lutherum, Calvini, &c. & ceteris vita monastica antagonistas affuerint, & probat Alfonsus à Castro ad aduersus.

& secuti sumus te hoc votum patensfimi vobis. Sed unde hoc eis, nisi ab illo, de quo hic continuo dictum est, dans votum vobis? Alioquin ex illa essent vobis, quorum informatio est arcu &c. Sequitur D. Thom. 2.2. quæst. 88. art. 4. ad 3. scribens, Apostolos vobis substantia sua pertinens ad statum perfectionis, quando relictis omnibus secuti sunt Christum. Quæ verba expendens Dominicus Sotolib. 7. de Iulitiae, & iure q. 2. art. 5. deducit. Religione ab ipsis Apostolis originem habuisse. Idem laetatur Alfonius à Castro contra Hæreses in verbo Votum, ubi non solum probat Apostolos vota emissiæ, verum etiam vitam regularem cum emissione trium votorum ab ipsis Apostolis institutam, & anno illu Petrus Paludanus in 4.d. 38. D. Thomam locutus exp̄s dicit, Apostolos tria vota emissiæ vnde concludit, Apostolos, & omnes primitivi Ecclesiæ Clericos Regulares fuisse, & hoc eis, quod inquit lo. Germon capite precedentem relatus, quod à postoli fuerunt Canonici Regul. sub Abate Christo, ubi etiam addit, quod Iudas triduæ honore fuit à Christo decoratus: quia fuit illius procurator, & commenstrator, & Canonicus Regularis sub ipso Abate Christo, & vt ne gratis hoc docere videantur, Probatur illorum assertio, primùm quidem autoritate diuinæ scripturae, deinde etiam ratione demonstrativa, & irrefragabili, nam quod spectat ad autoritatem diuinæ scripturae, B. Apostolos paupertatem cum omnī temporalium bonorum abdicationem vobis, testan̄t illa Petri verba apud Matthæum cap. 19. Ecce n̄s reliquæ omnia, & sc̄iatis sumus te, &c. iūcta interpretatione D. Aug. D. Thom. & aliorum Doctorum proxime alligatorum. Ex quibus etiam verbis colligitur, Apostolos perfectam obedientiam vobis, quod in secula Christi exprimitur. Qui enim patrem, matrem, fratres, parentes, & amicos relinquit, vt Christum sequatur, perfectam obedientiam Christo vobis. Similiter coslē Apostolos easilitatem vobis, indicat celibatus omnium Apostolorum, & Episcoporum, ac sacerdotum ab Apostoli-institutorum, nam si Apostoli ipsi post electionem ad munus Apostolatus vxores tenuissem, nullatenus Episcopos à se ordinari easilitate precipit, sufficeret enim Episcopos, & sacerdotes esse, sicut fuerunt ipsi Apostoli, in quod verba D. Pauli rectissimè quadrant, de hac ipse re scribentis vlo autem omnes homines esse sicut meipsum. At Episcoporum, & Sacerdotum celibatus, & continencia ex traditione Apostoli, in tota Ecclesia saltem Occidentali ab initio vñque in hodiernum diem immutabilis teneatur, de qua re videri potest Card. Bellarminus lib. 1. de Clericis cap. 19.

Ratio vero irrefragabilis, quæ hanc veritatem evincit, quia status vita regularis cum trium votorum emissione, omnium perfectissimus est, vt oīs Catholicis aduersus Wicelsum, Lutherum, Calvinum, & ceteros vita monastica antagonistas affirmant, & probat Alfonius à Castro aduersus

Hæreses, in verbo Votum, & Card. Bellar. lib. 2. ac Monachis, ad quos remitto: nam status vita regularis præter mandatorum, exactam etiam consuetudinem Euangelicorum obseruantiam perfingit, in qua totius perfectionis Euangelica summa consiluit, ut idem autores, & alii passim Theologi deducunt. Ceterum sanctissimos Apostolos summum gradum perfectionis Euangelica proxime post Christum super cunctos Christianos tenuisse, res est, quam nullus Catholicorum negat. Rectissime igitur, ac verissime affirmant D. Tho. & alij proximè allegati, sanctissimos Apostolos substantia Religionis vobis.

II.

His de sanctissimis Apostolos constitutis, probanda nunc est secunda pars ciudem propositionis, quod non solum ipsi Apostoli, verum etiam sacerdotes, & exteri omnes clerici primitivi Ecclesiæ vota Religionis emitterent, ac consequenter Clerici Regularis, quos clericos canonicos Regularis dicimus, verè, & propriè existent. Id vero probatur primum in genere de omnibus antiquis clericis, mox inductione facta per clericos particularium Ecclesiarum. Qui omnes clericos primitivæ Ecclesiæ communem vitam, & substantia Religionis vobis affirmant, hi sunt.

Primus Urbanus I. Papa, & martyr, in epistola ad omnes Christi fideles, cuius fragmentum refertur in cap. Scimus 12. quæst. 1. vbi conceptis verbis dicit communem vitam ab Apostoli institutam vñque ad suæ tempora in Ecclesia retentam apud omnes clericos, & meminit votorum, ne quis dicat, illos clericos eiusdem vita genus ab aliis votorum emissione tenuisse. Floruit autem hic Pontifex circa annum Christi 224. libet autem illius verba hoc loco ponere, tum quod eius testimoniū sit irrefragabile, tum etiam quia ad multa in sequentibus dicenda seu necessaria sunt, & ad eorum intelligentiam faciem praferunt. Scimus inquit, vos non ignorare, quia bænæ vita communis inter omnes Christianos viguit, & aucta gratia Veteris, maximè inter eos, qui fortior Domini sunt ei. Ita est Clericos, sicut in aliis legitur Apostolorum: Multitudinū autem credentium erat cor unum, & anima una, nec quisquam eorum, que posdebat, aliquid suum esse desierat, sed erant illis omnia communia, & infra. Quisunque restringeret communem vitam suscepit habet, & vñvit, se nihil proprium habere, videat ne pollicitationem suam irritam faciat: sed hoc quod Dominus est pollicetur fideliter custodiat, ne damnationem, sed primum sibi acquirat, quoniam satius est non vñvare, quā votum propter melius potest, non perficiere. Grauius enim puniuntur, qui votum fecerunt, aut fidem percepserunt, & votum non perfecerunt, aut in malu vita finierunt: quam illi, qui vitam sine votu finierunt, aut sine fide mortui sunt, & tamen bona gererunt opera.

Secundus est Eusebius Caesari. lib. 2. Hist. Ecclesiastica c. 16. vbi Philonis Hebrai verba referens, quæ ille in suo libro de Vita contemplatiæ supplicium in laude Christianorum primitivæ

Ecl.

III.

Eccel. per Marcum Petri discipulum Alexandriæ constitutæ scribit; inquit, Philonem omnia instituta complexum fusile, que & tunc scilicet tempore Marci Euangelistæ & in hodiernum diem feruntur à nobis; sed & abhimentiam, inquit, vitas eorum dum taxat, qui natus in Ecclesijs, vel in monasterijs degunt, de scriptis ad liquidationem. & cap. 17. idem autem ponit verba Philonis inter alia, sic dicentis: In multo est orbis teræ pars his hoc dominum genu, oportebat enim persicis huic boni particeps fieri omniem Graeciam, omnemq; Barbariem, tu Agapito tamen maior est copia per singula quoque territoria, præcipue autem circa Alexandriam. Nam optimus quisque ex omnibus locis velut in abuteris patria gloriam felicitatis accurrit. Regio quadam est Philosophia magu, quæ frugibus opportuna, supra lacum cuius Maria nomen est, sita, cultuere quibusdam molitores, & clementer erella, ad munimentum sumat, atque aeris temperiem commoda. & infra. Et autem in singulis locis consecrata orationi domini que appellatur Semmeion, vel monasterium. Semmeion autem in nostra lingua significans potest benevolentiam conuenticulum (inquit Eusebius) in quo secedentes, bonefæ, ac casta vita mysteria celebrant. Multa a lia ibidem subiungit, ex quibus tandem in fine capituli si concludit: In quibus supradictis vir Ecclesiastice illius tuorum initia. & originem apostolicae, atque Euangelicae traditionis intexunt. Ecce ex testimonio Eusebii Cœtarien, quæ vitæ genus clerici primi tuis Ecclesiæ tenerent, illud nimisrum, quod collabatur etiam in monasterijs, quod institutum ex sententiæ eiusdem Eusebii, qui vivit vsque ad annum circiter 340, nam magni Constantini obitum scripsit, qui anno 337. ex hac vita migravit, vsque ad illud tempus in omnibus Ecclesijs, & monasterijs obserbabantur.

IV.

Ertus est D. Hieron, in libro de Viris illustrissimis
bus in Philone, quo illa scribit: *philoi iudicis
natione alexandrinus de genere sacerdotum, idcirco a
nabz inter scriptores Ecclesiasticos ponitur, quia librum
de prima Marci Euangelio apud alexandrinum scribens
Ecclesia in nostrorum laude versatus est, non salam eis
ibi, sed in multis quoque provinciis esse memorans, et ha-
biat acula eorum dictis monachalia, ex quo apparuit, saltem
primo Chritio credentium suisse Ecclesiam, quales num-
monachis esse nuntiatur, & eupioni &c. Nulli autem
dubium est, inter Christianos primitivae Ecclesiae,
potioribus partibus habuisse Sacerdotes, ac ceteros
clericos. Ergo illi omnes Regulares erant, & Regu-
larium instituta tenebant, & vt de Hieronymi
fidentia circa vitam communem clericorum pri-
mitivae Ecclesiae, cum abdicatione bonorum omnium
temporalium, magis constet. legi illum in e-
pist. 2 ad Nepotianum, de Institutione clericorum,
cuius fragmentum refertur in cap. Clericus 12.
q. 1. vbi ex etymologia huius nominis clericus de-
ducit, clericos nihil proprium habere potest, &
ilorum, qui extra Deum aliquid proprium habere
voluerint, Dominum partem non esse. Si enim, in-
quit, clerici greci, sive latini appellatur, propterea va-*

sur clericis, vel quia de sorte sunt Dominii, vel quia dominus sors, id est, pars clericorum illius, qui ante vel ipse pars Domini est, vel dominum partem habet, talem ex libere debet, ut, & ipse possideat dominum, & possidatur a domina, qui dominum habet, & cum propria de cito, mea domini, nihil extra dominum habere posset: Quod si quidam alius haberet praeter dominum, pars eius non erit dominus, y. si eam non arguit, si possederet, si variante suppeditat, cum ita sit, non dominus fieri per eius non dignabitur. Iam vide, quales fuerunt ad d. hiero tempora veri clerici clientes, & sanctis apostolis instituti, a quibus & nomes ipsorum clericorum accepserunt.

Quartus est B. Aug. in sermonibus de coru-
ta clericorum, in quibus cum exprefse dicat, pro-
positum illius extitisse clericos Hippone[n]s[ia]d
normam vita Apostolica clericorum primis
Eccl[esi]a reformare, vocetque clericos proprieta-
rios ecclesie & claudos, ipsoe a perfectione clericorum
Apostolicon claudicantes, & deficien-
tes: satis aperte indicat, clericos primis Eccl[esi]a
in sanctissimum. Apostolis tales tuisse iustitios, qua-
les per B. Aug. Hippone[n]s[ia] electi, iuruerunt in-
stituti.

Quintus est B. Prosper Rhegiensis Episc. Au-
gustiniana doctrina, & in instituta certimmo propa-
gnator, & amulator. Is enim in z. de Vita conti-
nuita exemplo Christianorum primis Eccl[esi]a
ostendit Sacerdotes nihil proprium posse po-
fidere, & grauiter inuechitur in clericos proprieta-
rios, & fumoper committant, & excollit uirtutem
communem clericorum, ut videri potest cap. 5.

*Sicut D. Gregorius Romanus Pontifex hu-
manum communiorem clericorum, ut videtur potest cap. 9.
15. & 16.*

Sextus D. Gregorius Romanus Pontificis natus nominis primus in Reponsionibus ad quæstiones Auguſtini Anglorum Episcopi, cum ei verba ad clericorum naſcentis Eccl. ſtam vi regulae probanda recitat Gratianus in cap. Quia tua fraternitas in quaſti. naſcunt tota illa queſio in hac noſtra aſſertione probanda principaliiter veſatur: Quia, inquit, tua fraternitas monachis & regulare riuitate ſcorum non debet fieri a clericis ſuis, in diſciplina Anglorum, que aucto Deo nuper ad fidem perdoctis illis, hanc debet iuſtituire conuictationem, quia ex innoſcentia Eccleſia ſuī paſſibat non tu, ut qui ex innoſcentia ex 95, que poſtidebat, aliquod ſauit iſte deuterius ſe erant illi omnia omni uita. Oſtendemus vero inſtruius, Auguſtinum in Eccleſia Anglicana Clericoſ Regulares communem vitam in monachis reuenientes iuſtituisse, qui in eadom Eccleſia vigeat ad annum 960, peruerterauerunt, quo tempore cum à regulari disciplina multum elicit relaxati, laudentibus Episcopis Canterburyensi, Vigoreſi, & Wintoniensi in quibusdam Eccleſijs ſubmoſi fuit, & loco illorum poſiti Monachi Benedicti nenes.

Septimus est B. Petrus Damiani in epistola ad canonicos Fanenses, ubi ut illos ad communem vitam clericorum primitux Ecclesie reou.

capvt qvint
ter, inter alia mola hac literis mandauit: Plant
vocula quia taliter dicit Cenocetus, nrof Regulari,
quoniam statim hoc, sicut aucta non nominis, hoc sif est etiam
regulat, id est sequitur Canonum, hoc sif est etiam
mentis huius modi, non regulariter virent, emblematis
monachis hinc dividunt, auctoritatem autem apud
huius communiter habent. Eximioris & ex hoc
monachis facilius formam, sive exercitio ad institutio-
nibus, & venerabili agere, &c. Videatur totius il-
luminis, que est in f. lib. epistoliarum autoris
in ordinis, quanto tota hic transferenda
equum in hoc argumento tota veritas, &
conveniens ex Evangelio, & ex Actis Apostolorum
ad hanc sententiam concordia. Quia itaque huc in
libro, non sibi ipsi, sed quo legamus operi in im-
patientem pugnare sif pro succedentium negligendis
temporibus, per nos, sicut apostolus & facilius
prophetaribus, fugientibus suis, tunc pro-
videt, & inservient exemplis. Vide hic ex
scriptio Poni Damiani sive ad illius tempora
monachorum solos Regulares clericos ex-
ponit.
¶ Canons D.Thomas, qui non solum in 2.
14.33 ut 4.42 tripartite expressio docet, &
sicut subdividit Regionis vouchit, sed in 4.
1. q. 9.2. quiescentia 3. ad tertium dicit,
monachis silent sicut reguli, qui modo sunt,
qui per eadem Ecclesia approbitur, quo a
magistris superrogatione sunt, si obliga-
tum non tempore obligatio ad aliis mo-
ritur viam faciebat, quod nunc obligatio
regulariter regnat in officio D. Augustini per
Iam V. probato inquit, quod B. Augustinus in
Hiscl. clericis & iure secundum regulam sub
iacta apologetum constitutum.
Non Petrus Paludanus ibidem scilicet in 4.
q. 10. lib. 2. Thome transcribens, illius sen-
tentiis confirmat etiam deus capitulus à Gratia-
tione, scilicet ex cap. Dilectionis, & cap. Sci-
entia, illius Canones loquuntur de cle-
riparamentis Ecclesiis.
Domus Dominica Sono b. de Iustitia, &
longe q. 9. b. deducit, Religionem a tempo-
ris regularum cappice, quod confirmat au-
torum D.Thome & clarissim lib. 2. q. 4. art. 3. in 2.
readuolit ad literam. Secundus & id quoque
magistris qui quod uocant clericorum Ecclesias
paramentis, quod non infrastricto novis lib-
eralitate cum tractat, secundum sicut abutur,
fideliter apud patrem ex Canone Clementis, Dilec-
tione & Cavae Primitivo, fidientes & Cenocetu
formis apud 12. q. 9. nam cum paucitas tam
modis destruxerat, & Ecclesiarum portantem sic
commodum, & in multis Ecclesiis Cathedralibus
cum summa abundantia etiam tunc remun-
tur. Eclesie hinc auctor non meminimus votos
patens cum producit canones, Dilectionis, &
Cavae & 12. q. 1. & illi expresse loqua-

ceret, inter alia multa hæc literis mandauit: Planè quod post quod valeat diei Canonicus, nisi sit Regularis, quando Monachus, nisi iuxta eum nominis suū sit etiam singularius? & autem quidam Canonicum, hoc est Regulariter natus habere; sed non regulariter vivere, ambunt communia Ecclesiæ bona dividere, aperientur autem apud Ecclesiæ communiter habere. Enimvero non est hac primaria Ecclesiæ forma: sicut ex obitatis ab institutione apostolica disciplina, quibus nimis erat cor vnum, & minima rura, & vendebant agros, &c. Videatur tota illa epistola, quæ est in 5. lib. epistolarum autoris nona in ordine, quæque tota hic transcribenda est, et quoniam in hoc argomento tota veritas, ubi cum multis ex Euangelio, & ex Actis Apostolorum recites, sic tandem concludit. *Cari itaque hec in Ecclesiæ legimus, nisi hac ipsa, quæ leguntur, operibus implementis praefertum q̄ qui per sucedentium vicissitudines temporum, errorum scilicet Apostolorum & sacerdotum primaria Ecclesiæ funguntur officio, eorum proculdubio esse est consenserunt exemplo.* Vide hic ex sententiâ Petri Damiani visque ad illius tempora nomen Canonici ad solos Regulares clericos extenuit.

V. O Ctaus est D. Thomas, qui non solum in 2. p. 22. art. 4. ad tertium exp̄s docet, Apostolos substantiam Religionis voulisse, sed in 4. 38. q. 1. art. 2. quælinquula 3. ad tertium dicit, quod antequā esset illa regula, quæ modò fuit, erat aliquis modus ab Ecclesiæ approbatus, quo aliquid ea, quæ supererrogationis sunt, se obligabat: & tunc certi temporis obligatio ad aliis modum viuendi idem faciebat, quod nunc obligatio ad certam regulam: & in officio D. Augustini per Pium V. probato inquit, quod B. Augustinus instituit suos clericos vivere secundum regulam sub sanctis Apostolis constitutam.

Nonus, Petrus Paludanus ibidem scilicet in 4. 38. ubi verba D. Thomæ transcribens, illius sententiam confirmat ex duobus capitulis à Gratiano relat. & scilicet ex cap. Dilectissimis, & cap. Scimus. 12. q. 1. illi autem Canones loquuntur de clericis primaria Ecclesiæ.

Dicitur, Dominicus Soto lib. 7. de Iustitia, & Ineq. 2. art. 5. ubi deducit, Religionem a temporibus Apostolorum coepisse, quod confirmat auctoritate D. Titom, & clariss. lib. 10. q. 4. art. 3. in 2. notando, ubi ita ad literam. *Secundus & id quoque meminisse op̄ est, quod nascent clericorum Ecclesia ceperit in communione vivere, in qua vita instituto nonnihil temporis adolescentielle enim erat decentissimum illorum statum, & perdurare posset, ut patet ex Canon. Clementis, Dilectissimis, & Cacone Urbani citato, Videntes, & Canon. Scimus. & multis alijs 12. q. 1. nam cum paucis tunc existenter clericorum, & Ecclesiæ, poterant sic communem vivere.* Ino & in multis Ecclesiæ Cathedralibus etiam nunc fieri solet aliquod eiusdem vita communis remittere. Et licet hic auctor non meminerit votum, tamen cum producat canones, Dilectissimis, & Scimus, & alios 12. q. 1. & illi exp̄s loquuntur.

tur de clericis voulentibus, consequens est, vt in eodem sensu loquatur.

VII. Ndecimus est, Riccardus Cenomanus Theologus Parisiensis in Antidoto ad censuram Erafni in Regula Augustini, ubi testimonij Doctorum probat, Beatos Apostolos vota emisisse, & B. Augustinum suos clericos ad normam regulare a Apostolis tradita, & vitæ clericorum Apostolicorum primæ Ecclesiæ instituere voluisse, quæ Antidotum reperitur in primo tomo operum D. Augustini editionis Parisiensis anni 1541. ad finem.

Duodecimus est, Cardinalis Bellarminus lib. 1. de Monachis cap. 5. §. 6. probatur, ubi hac ad literam. *Sexto probatur ex Apostolorum exemplo, qui vere primi fuerunt monachi Christiani: nam quod vitam Canonicam instituerint, ubi essent omnia communia, patet ex Actis Apostolorum, ubi Ananias cum fratribus detestatus a petro sagri, & decipere voluisse Apostolos, induit a S. Petro: non manens tibi manebat, & venerandatum sub tua erat potestate: quod etiam potest ad eam perficieendum scilicet agerint Apostoli, docet Augustinus lib. 17. de Civit. cap. 4. Hoc votum, inquit, potentissimi voleantur. Quod denique ab Apostolos unum example corporis Religionis, scilicet plurimi Patres, & Eusebius lib. 2. Historia cap. 16. Hieronymus de Viris illustribus in Philone, Augustinus serm. 2. de communione Clericorum, Posit. us in vita Augustini, sibidem lib. 2. Officiorum cap. 15. Domique Cassianum collat. 18. cap. 5. itaque, inquit, Caribet armi discipline a tempore predicationis Apostolicæ sumptus exordium. Vbi vides, illum sub nomine Monachorum comprehendere clericos regulariter viventes, & sentire, illos fuisse in primaria Ecclesiæ regulariter institutos, cum dicat, ipsos Apostolos, qui veri clerici, & clericorum parentes, & institutores fuerunt, Monachos fuisse, qui modus loquendi familiaris est huic Doctori, ut patet codice capite paulo inferiori, ubi vocat Augustinum Monachum, & numerat inter Monachos: quem tamen in lib. de Scriptoribus Ecclesiasticis in censura Sermonum ad Eremitas dicit etenim dici Monachum, quia cum fuis clericis in ciuitate, & domo Episcopali Monasticam vitam duxit, & in eodem libro vocat Hugonem, & Ricardum de Sancto Victore Monachos Ordinis Canonico-Rregularium, & semel apud hunc auctorem omnes clerici regulariter viventes dicuntur Monachii. Ex quo Doctore habes, unde non solum multis priscos autores recte interpretari: verum etiam illorum testimonio hanc propositionem confirimes, dum aiunt vitam Monasticam ab exordio nascitam Ecclesiæ institutam ab ipsissimis Apostolis, & illorum discipulis, ex quibus sunt Dionysius cap. 6. de Ecclesiastica Hierarchia, ubi etiam ritus, & modos ipsos Monachos iniciandi describit, Cassianus in libris de Institutis Renunciantium, D. Gregor. lib. 1. Regisfri epist. 33. ad Venantium, & D. Bernardus in epistola sua Apologia ad Guilielmum Abbatem Cluniacensem accipiunt enim vitam sue institutionem Monasticam pro institutione Regulari ge-*

nericē sumpta, quatenus comprehendit non solū eos, quos modō dicimus monachos, verum etiam clericos Regulariter, & communiter viventes, qui Christianorum nascientis Ecclesie portio praepiuva fuerunt.

VIII. **D**ecimus tertius est Gulielmus Durandus in lib. 16. in rubrica de Septem diebus post Pascha, ubi illos reprehēdit, qui post ocausas Pascha vñq; ad Pentecosten tres tantum Psalmos cum tribus letanias in Matutino recitare volunt: idq; multipli clci ex causa, quarum tertia est, quia inter Canonicos Regulares, & eos, qui usurpatō nominis dicuntur seculares, nulla quoad hoc debet esse differentia: nam ipsi clercici ab initio ferē omnes Regulares erant, vt patet ex cap. Quia, & cap. Scimus, & alijs 12. q.t. & certum est, quod Canonici Regulares dicunt plures, quam tres psalmos, & letanies, & multa alia in codice Rationali ad idem scribitur.

Decimus quartus est autor glossa in cap. Licit, de officio Ordinarij, vbi dicit, quod Clerici in quantum participat cum Religiosis regularibus, sunt clerci, & in quantum habent proprium, & conuenient cura laicis, dicuntur seculares.

Decimus quintus est Prepositus in cap. primo, 44. d. nu. 4. vbi ad longum probat hanc assertiōnem, quod clericis primiua Ecclesie primō tenebant communem vitam, & postea paulatim ceperunt relaxari, & proprium habere.

Decimus sextus Abbas in cap. Licit, de officio Ordinarij, vbi similiter post Glosam dicit, clericos etenim dici clercos, quatenus participant vitam Religiosam; & quatenus habent propriū dici secularē sed clariū in c. Episcopus de Præbendis, vbi proposita quæstione, An clericus habens patrimonium, & beneficium, possit sicut viuire de redditibus beneficij, & conferuare patrimonium parētibus, allegatis iuriis pro parte affirmativa, & negativa, qualionem resoluti, dicens iura pro parte negativa procedere de clericis antiquis, quādo nondum introducta erant præbenda: nam clericis primiua Ecclesie omnes communem vitam dicebant. Verum deferuntur charitate, & occulte incipient propriū tenere, ad vitandā hypocritismus concepsum est illis, vt possent vñ redditibus beneficiorū, & sic modo clericus licet tenet fructus beneficiorū, etiamē habeat patrimonium. & in cap. Deus qui de vita, & honestate Clericorum dicit, quod clericis secularibus sunt clericis relativati à primario instituto nascientis Ecclesia.

IX. **P**er hæc sufficienter probauimus, non solū sanctissimos Apostolos, verum etiam omnes sacerdotes, & clericos primiua Ecclesie ab illis institutis, regulares extitisse, cum vera trium votorum emulsione, & professione, & id quidem ratione illa generali confirmari potest, quia clericis primiua Ecclesie, præfertim quos Sanctissimi Apostoli instituerunt, in eminentiori, ac nobiliori

gradu Christianā perfectionē participabant, quā clerci posteriores, præfertim horum temporum, cum essent propinquiores ipsi primo principio, ex quo deriuat omnis pulchritudo Christianā perfectionis, scilicet Christo, & illius Apostoli. Verum etiam diximus, vita regularis, quā consuit in emulsione, & obsecravitū triū votoruū, longe perfectior est, quam vita secularis, nam vita secularia perficitur in obsecratione mandatorum politie, iuxta illud Euangelicum: Si vis ad viam ingredi, leua māndata. Cæterum perfectio vita regularis ultra mandata perstringit obsecravitū triū filiorum Euangelicorū, ad quam ipsi regulares, secundum votū secl. obsecrantur, quis igitur arguit, clericos primiua Ecclesie regulares extitisse? ipsa Ecclesia Ieroſolimitana, quā ordine tempore ante omnes alias Ecclesias est fundata, fane illius Ecclesie clericos per Sanctissimos Apostolos instituit, & cum D. Iacobo Domini fratre, ac Ieroſolimorum Episcopo degentes, vitam regularē cum votoriū emulsione vouchit testifat D. Clemens Romanus Petri Apostoli successor & discipulus, in epist. ad Iacobum fratrem Domini, & clericos cum illo Ieroſolimis degentes, cuius partem Gratianus decretu inseruit in cap. Dilectissimis. 12. q. libet nim ait: Communia vita fratres, omnibus uite fratres, & maxime q̄s, qui Deo irreprehensibiliter militant, & vita apostolorum, eorumque discipulū imitari volunt. Et ne quis dicat, illos non ex vivo, sed ex libertate communem vitam coluisse, infra subdit: Vnde confitimus dantes, velutram punitam mortam, ut ab apostolico regula ne recedat, sed communem vitam ducentes, & scripta sua recte intelligentes, que Domino uenisti, admiseris facta.

Similiter loquendo de Ecclesia. Alexandria est extra omnem dubitationē positā, illius Ecclesie clericos per B. Marcum Petri discipulū idem institutis regularē vitam duxisse, id enim testantur non solum Philo Indeus, verum etiam Eusebius Caſariensis loco citato ex lib. a. Historia Ecclesiastica cap. 16. & 17. & D. Hieronymus de Viris illustribus in Philonem, & post illos Callistus in libris de Institutis Renunciacionis. Nec id potest, prædictos autores de Monachis per Marcum institutis, non de clericis loquuntur, sed idem esse hoc commentum, ostendunt illos verham. Eusebius exprefit dicit, Philonem de episcopis illud vitę institutum, quod seruabatur non solum in Monasteriis, sed etiam in Ecclesijs, quod idem profus est, ac si dixisset, illum descripsiſse institutum vita tum Monasticę, tum etiam clericis. Hieronymus verò dicit, Philonem descripsiſſe institutum primiua Ecclesie. Porò primiua Ecclesie pars nobiliores erant clerici. Cassianus quo-

qua. 1. cap. f. & 7. describit habitum clericis monasticis, nempe velim lineam cum manu, quod modo vocamus aluitam: sed quod ambo ambiguum clima, Eugenius IV. in libro sexto capite allegata exp̄s̄e dicit, Reḡis & Marci in Ecclesia Alexandrina multo fulle clericis, qui nunc vocantur Canonicos regularis, n. inquit, profecto facit ordinem & preceptum Santos ap̄stolos primū in libro sexto capite Marci Petri discipulū fuit institutus. Libet verò ad pleniorē huius ministracionis determinem Nicophori Calisti autorizans. Ecclesiæ hæc historiæ cap. 3. ac 4. accedit, quod hoc loco dicitur, ut post longam narrationem Monachis per varia Egypti plaga genit, n. inveniātē apud Nitram, & eustacem Risanum, & Prokmaro in ea Egypti plaga inde, Cæſariorū municipatuſt, tandem condidit, id memoriā memoria commandandum, quod Ecclesia Kionocore fuisse, quod clerci ibi monachis, etiamē innum infinitum, & diecūtā, quod omnia habebant communia. Deinde vero Romanū hoc minime in duum monachos potest, cum id Clemens Petri dicit, quod bicephalorū spissola proximè allegata est, communem vitam omnibus Christianis, quod omnia fuisse, in præfecturā, qui Sanctorum spissolæ innotescit, & volvuntur, & Vranus, id est, quod in vita communis inter clericos & Romanū Ecclesie vñq; ad sua tempora retinere, & non meminere vñq; Accedit, quod idem Eusebius in libro 11. B. Marci alijs institutis Eccl. Alexandriae planitasse, quāque Roma, B. Petri, & alijs Apostolis viderat, ac dicitur, in libro 11. cap. 79. ad Diocorum Alexandriae episcopum scribit, & habetur in cap. cum lib. 12. q. 1. quare cum ille Alexandria dimicantes viventes influerint, quis sanx non videbat Romanos clericos alienis influi, quāque regularibus vicisse?

CAPUT SEXTVM.

Norma Corollaria ex ante cedibus deducta.

Bea X haec enim dicit quatuor veritatis assertiones inferuntur, quarum prima est, minus recte scripsiſſe illos doceores, qui dixerunt, clericos primiua Ecclesie aut vitam communem non duxisse, aut falsè ad illud vitę genuis aliquo ratiōne obtulisse, de quorum nominibus facias com. 1. In institutum moralium sacerdotum sicut etiam & clericis ab illis institutum solum illud vitę communis institutum, sed ad illud cum triū votorum emi-

que lib. 1. cap. 5. & 7. describit habitum clericorum regularium, nempe vestem lineam cum mante, quod modo vocamus alutiam: sed quod omnem ambiguatem eliminat, Eugenius IV. in Bulla superiori capite allegata expressè dicit, Religiosos per B. Marcum in Ecclesia Alexandrina institutos fuisse clericos, qui nunc vocantur Canonici Regulares, *Huius inquit, profecto facit Ordinis*, & saudi propositi post Santos apostolos primam in alexandrina Ecclesia Marcus Petri discipulus fuit institutor & conditor. Liber vero ad plenorem huius veritatis elucidationem Nicephori Calissi autoritatem ex libro 2. Ecclesiastice historiz cap. 38. acceptam hic adiungere, ubi post longam narrationem de Monachis per varias Aegypti plagas degentibus, maximè apud Nitriam, & ciuitatem Rinocuraram, *hac ex Ptolemao in ea Aegypti plaga sita est, que Cæsariensis nuncupatur;* tandem concludit illud maximè memoria commandandum, in ea Ecclesia Rinocurera fuisse, quod clerici ibi domiciliolum, mensam, vnum institutum, & dietam vnam, & alia adeò omnia habebant communia.

De Ecclesia vero Romana hoc minime in dubium revocari potest, cum id Clemens Petri discipulus & successor in epistola proximè allegata scribat, communem vitam omnibus Christianis necessariam fuisse, ijs praescitum, qui Sanctorum Apostolorum imitatores esse voluerint, & Urbanus dicat, illud institutum vite communis inter clericos Romane Ecclesie vñq; ad suis tempora retentum, & veteri meminere votorum. Accedit, quod credendum non est, B. Marcum alijs institutis Ecclesiæ Alexandrinæ plantauisse, quā que Roma in B. Petro, & alijs Apostolis viderat, ac didicerat, vt Leo I. in epifl. 79. ad Dioſcorum Alexandrinum Episcopum scribit, & habetur in cap. cum Beatiſsimus 24. q. 1. quare cum ille Alexandria clericos regulariter viuentes instituerit, quis sanx menis crediderit Romanos clericos alienis institutis, quam regularibus vixisse?

CAPUT SEXTVM.

Nonnulla Corollaria ex ante cedentibus deducta.

BX haec tenus dictis quatuor veritates inferuntur, quarum prima est, minus recte scripsisse illos autores, qui dixerunt, clericos primitive Ecclesie aut vitam communem non duxisse, aut falso ad illud vitæ genus aliquo voto seipso non obstrinxisse, de quorum numero sunt Azorius tom. 1. Institutionum moralium lib. 12. c. 22. q. 2. nam Apostoli, & clerici ab illis instituti non solum illud vitæ communis institutum tenebant, sed ad illud cum trium votorum emis-

Y 2 puto